

B en W-voorstel

portefeuillehouder
G. Hofstede

begrotingsprogramma
2 Welzijn

draagt bij aan Global Goal(s)

- 1 Geen armoede
- 2 Geen honger
- 3 Goede gezondheid en Welzijn
- 8 Eerlijk werk en economische groei
- 10 Ongelijkheid verminderen
- 16 Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten
- 17 Partnerschappen om doelstellingen te bereiken

b en w-vergadering

agendapunt

bijlage(n)
4

rol raad

Ter kennisneming

onderwerp

Machtiging Belastingdienst/Toeslagen hersteloperatie toeslagenaffaire

INHOUD VOORSTEL

1. Akkoord te gaan met de machtiging van de Belastingdienst/Toeslagen om gedupeerden te benaderen in kader van de hersteloperatie toeslagenaffaire
2. Akkoord te gaan met de ondertekening van de verwerkersovereenkomst en de gebruikersvoorwaarden van het portaal van de Belastingdienst/Toeslagen in kader van de gegevensoverdracht tussen Belastingdienst/Toeslagen en de (onder)gemachtigde.

1 Wat is de aanleiding?

Duizenden ouders zijn getroffen door de problemen met de kinderopvangtoeslag. De Belastingdienst/Toeslagen compenseert hen daar financieel voor. Maar voor wie in de problemen is geraakt is dat niet altijd voldoende. Er kunnen bijvoorbeeld problemen zijn ontstaan rondom huisvesting, psychisch welbevinden, schulden, inkomen, zorg en de opvoeding van kinderen. Gemeenten, dan wel de door gemeenten gemandateerde organisaties, zijn door hun specialistische kennis en ervaringen bij uitstek in staat om contact te zoeken met de gedupeerde ouders, een goed gesprek te voeren, vertrouwen te winnen en op gemeentelijke hulp te wijzen wanneer de inwoner in de problemen is gekomen door het handelen van Belastingdienst/Toeslagen.

Afgelopen maanden is er in samenwerking met de VNG gewerkt aan een zorgvuldige gegevensuitwisseling tussen Belastingdienst/Toeslagen en gemeenten. Dit heeft geresulteerd in een machtiging van de Belastingdienst/Toeslagen aan gemeenten om namens de Belastingdienst/Toeslagen contact op te nemen met de gedupeerde woonachtig in de gemeente Rheden en hen hulp aan te bieden op het gebied van huisvesting, inkomen, schulden, zorg en gezin. Binnen gemeente Rheden gaat het om 36 gedupeerde gezinnen.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Coalitieakkoord 2018-2022 Rheden geeft energie
- Samen werken aan schulden 2016-2019
- Programmabegroting

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?

Ondersteuning kunnen bieden op het gebied van huisvesting, inkomen, schulden zorg en gezin aan inwoners die gedupeerd zijn door de toeslagenaffaire.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

Na ondertekening van het machtigingsbesluit, de verwerkersovereenkomst en de gebruikersvoorwaarden van de technische voorziening, ontstaat de grondslag om de persoonsgegevens van de gedupeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire te ontvangen. Wij zullen dan telefonisch contact opnemen met de 36 gedupeerden.

Het vertrouwen van deze groep inwoners in de overheid is ernstig geschaad. Om die reden is het belangrijk om te benadrukken dat het hulpaanbod een vrijwillig karakter heeft. Het staat inwoners te allen tijde vrij om de geboden hulp te weigeren.

Er kunnen een hoop hulpvragen op ons afkomen, wanneer wij onze hulp actief aanbieden. Dit kan extra druk leggen op de uitvoerende teams.

5 Wat zijn de financiële consequenties?

De eerste acties om de gedupeerde inwoner te benaderen moeten ingevuld worden vanuit bestaande formatie.

Voor verdere hulpverlening heeft het rijk een specifieke uitkering van €25.000 beschikbaar gesteld in het kader van de toeslagenaffaire. De uitkering is in 2020 beschikbaar en dekt de kosten die de gemeente Rheden moet maken voor de ondersteuning tot en met 2023. De uitkering is bedoeld om gemeenten de ruimte te geven om gedupeerden van de toeslagenaffaire te kunnen ondersteunen en te helpen. De ondersteuning heeft betrekking op de vijf leefgebieden (financiën, wonen, zorg, gezin en werk). In het gemeentelijk dossier moet correspondentie met de belastingdienst worden opgenomen, om aan te tonen dat de hulpverlening in het verlengde ligt van de toeslagenaffaire. Tot nu toe hebben zich nog geen inwoners gemeld waarbij gebruik kan worden gemaakt van deze uitkering.

Inzicht verloop beschikbaar budget	Structureel/incidenteel	2021	2022	2023	2024
Budget					
<i>Af: aangegane verplichtingen</i>					
<i>Bij: inkomsten</i>					
Beschikbaar		25.000			
Gevraagd budget		0			
Restant budget nog beschikbaar		25.000			

6 Wat zijn de risico's?

Achtergrond

Gemeenten spelen een belangrijke rol in het helpen van gedupeerde ouders. Op verschillende manieren is al geprobeerd de gedupeerden te bereiken en is hen opgeroepen contact op te nemen met de gemeente. Met de specialistische kennis die wij als gemeente hebben op verschillende leefgebieden, kunnen wij de gedupeerden ondersteunen waar nodig en gewenst.

De VNG is naar aanleiding van bovenstaande met de Belastingdienst op zoek gegaan naar een manier om de gegevens van gedupeerden te kunnen delen, om hen sneller en gericht de juiste ondersteuning te kunnen bieden. Daartoe ligt nu het voorstel middels een machtiging en verwerkingsovereenkomst.

AVG

De doorgifte van de gegevens van de gedupeerden door de Belastingdienst aan de gemeente is strijdig met de AVG. Dit is al kenbaar gemaakt door de nationale media.

De Belastingdienst zal de gegevens van gedupeerden beschikbaar stellen via een portaal. De inrichting hiervan is onvoldoende duidelijk. Hierdoor is het onduidelijk welke personen vanuit andere organisaties toegang hebben tot de gegevens van de gedupeerden van de gemeente. Het is daarmee niet uit te sluiten dat onbevoegden toegang krijgen tot de gegevens van de gedupeerden.

Een verwerkingsovereenkomst als middel wordt ingezet om taken van de ene organisatie, uit te laten voeren door een andere organisatie. De gemeente belt gedupeerden vanuit haar eigen taken en hulpverlening en niet namens de Belastingdienst. Het afsluiten van een verwerkersovereenkomst met de Belastingdienst stelt echter onterecht dat er sprake is van een hiërarchische verhouding tussen de gemeente en de Belastingdienst. Hier is geen sprake van, waardoor de verwerkersovereenkomst een verkeerd middel is.

Hierdoor voldoen we niet aan de vereiste wet- en regelgeving. Bijkomstig risico is dat met de verwerkersovereenkomst de Belastingdienst het recht krijgt om persoonsgegevens op te vragen die de gemeente met het bellen van gedupeerden verwerkt. Bijvoorbeeld gespreksverslagen tussen de consulent en de gedupeerde. Het is een aanname dat de Belastingdienst geen gebruik gaat maken van dit recht.

Vanuit de AVG kan gesteld worden dat het effectueren van een van de risico's leidt tot imagoschade en mogelijk financiële schade in de vorm van opgelegde boetes, sancties of aansprakelijkstellingen.

Afweging

Bovenstaande bezwaren vanuit de AVG zijn besproken met de Functionaris Gegevensbescherming. Vanuit zijn rol als toezichthouder wil hij de bovenstaande risico's meegeven.

De oplossing van een machtiging en verwerkingsovereenkomst komt voort uit overleggen tussen de VNG en de Belastingdienst. Ondanks de risico's wordt deze weg politiek breed gedragen, omdat uiteindelijk het doel is om de slachtoffers van de toeslagenfraude vanuit de gemeente beter tot dienst te zijn. Andere oplossingen om de gedupeerden tot dienst te zijn door hen op te roepen contact te zoeken, hebben niet het gewenste effect gehad.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

De VNG heeft de afspraken vastgelegd met de belastingdienst. Vanuit onze raad is ons al eerder verzocht proactief onze inwoners te benaderen.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

Intern worden de collega's van alle uitvoerende teams meegenomen, zo kan er snel geschakeld worden om in de inwoner een integraal hulpaanbod te doen.

Er zijn al algemene berichten uitgegaan naar de gedupeerden via verschillende kanalen. Na tekening van de verwerkingsovereenkomst zullen inwoners rechtstreeks worden benaderd.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

De belastingdienst heeft gevraagd om een maandelijkse update van het aantal inwoners dat is bereikt en dat hulp heeft aanvaard. Dit zal ook intern worden gedeeld.

De Steeg,